

JINDŘICH HEINRICH:

Tkalci.

Ve chmurném oku slzy není,
u stavů svých sedí a zuby zle cení:
"Německo, rubáš tkáme ti,
v něj trojnásob vetkáme prokletí—
my tkáme, my tkáme!"

Buď kletá mdloba,
v níž dřív jsme úpěli,
když hladem a mrazem jsme trpěli,
je maro nám doufat a čekati děl.
On smál se, nás podvzálel,
za bláznů měl —
my tkáme, my tkáme!

Buď kletba králi,
jenž boháčů králem,
jenž nebyl obměkčen
chudáků žalem,
jenž poslední groš na nás vydírá,
a jako psy nás postřelí dá —
my tkáme, my tkáme!

Buď kletá vlast, kde falešnosti
jen dají se a hanebnosti,
kde před rozpukeč myne květ,
kde v bahně a trouchní
je červů svět —
my tkáme, my tkáme!

Člunek se zmlítá, stav se chví,
my tkáme píně, v noci i dny,
Německo, my rubáš tkáme ti,
v něj trojnásob vetkáme prokletí—
my tkáme, my tkáme!"

OTAKAR CHARKVAT:

HŘÍCH.

Omažská povídka.

KARAS už jakoby neslyšel ani
neviděl. V duši mu stále
vřela ta slova, která před
chvilí zaslechla a která jakoby ho
přmo udeřila v tvář. Báł se
pozvednouti zraky, aby snad ne-
setkal se s planoucím očima mlá-
dého redaktora místního českého
týdeníku, který právě dokončil
pohřební řeč nad hrobem jeho
dcery — jeho Annie. . . .

" . . . a byla jednou z těch, na
nichž nebyl pádnán hřích neod-
pustitelný, byla dcerou poctivých
rodičů. . . . Už od malička lonala
k tomu národu, z něhož vzešli
její rodiče a vždy nadšen se k
němu hlásila. Byla jednou z těch,
na které se nezapomíná a na něž
vzpomínka zůstane nám vždy
milou a svatou. . . ."

Karasovi se po těch slovech
udělalo jaksi nevoľno a v ústech
mu zhořklo.

A ani téměř nepostřehl, že žena
jeho tone v pláči a naříká skoro
hlasitě. Tak jako v mátochách
viděl chomáč Sokolek, které ženu
jeho těšily, samy majíce v očích
plno slz. . . .

A nyní hudefnící zahráli.
Zalkaly housle, zaplakala flé-
ta. . . . Kvartetto hudefníců hrálo:
"Poslední pozdrav." Dojmavé
tony nesly se ovzduším, potáčely
se od rovu k rovu odlehlého
Česko Národního Hřbitova a za-
nikaly kdesi daleko — daleko. . . .
Ale Karas už neslyšel ničeho.
V srdci mu cosi bušilo, vědomí
jakéhosi hřichu dralo se mu do
duše. . . .

Neměl daleko k pláči.
Stál tak dlouho. Ani se neu-
vědomil, že hřbitov se prázdnil, že
žena jeho i všichni účastníci opu-
stili zasmušilé místo a vsedli do
připravených kočárů.

Nikdo si to ani nepovšiml a
Karas zůstal tu sám a sám.

Teprve zapísknutí kteréhosi
ptáka povzbudilo jej ze zamyšlení.
Hřbitov byl již prázdňý. Jen
tam v zadu kohosi postěhl, schý-
leného nad hrobem, ale Karas
ani nezajímalo valně, kdo to asi
tam je.

Tiše odpískal se ven. Schylo-
valo se k večeru. Z města do-
lehly sem pronikavé zvuky pří-
šal tovarů a kdesi zarachotila
pouliční kára.

A Karas šel. . . .

Hlava mu přmo třeštila, teskuo

a bolno mu bylo, že až sám se
podivil, kde tolik žalu se po-
jednou v něm natrvalo. Vždyť
jindy nikdy nepodléhal dojmům,
ba ani když před třemi dny přišel
z Bostonu Storu z práce a žena
sdělila mu v pláči, že Annie ze-
mřela, ani se nezachvřel, ani neza-
truchlil. Bylo mu to lhotejno,
jako celý jeho život. . . . A dnes
tolik stesku a bolu. . . .

A z tou podivnou náladou,
duše roztránila se v vzpomínkách.
A Karas, ač se vzpíral těm my-
šlenkám na minulost, podlehl a
zatoulal se do časů, jež minuly a
které se už nevrátí.

Pamatuje se, že kdysi, tehdy
krátce po přijezdu svém do Ame-
riky, býval také vlastencem, brá-
val účast na českých podnicích a
ba dokonce jednou byl i jednate-
lem kteréhosi spolku. A kdesi
při české zábavě se seznamil se
svojí nynější ženou. Byla z dě-
díny od jeho rodičů vzdálené asi
hodinu cesty. Minuvli spolu o
staré vlasti a v hovoru přišli na
to, že jsou vlastně dobrými kraja-
ny. Oženil se s ní. Měla něco
peněz nastřádaných a když i on
přiložil k nim svou částku, shle-
dali, že mají vlastně slušný kapi-
tálek, z něhož mohli by něco za-
čítí.

Odstěhovali se z města na kte-
rousi menší osadu v Nebrasce a
Karas, maje už jakési obchodní
zkušenosti, které během protlou-
kání se Amerikou získal, zahřádl
si malý grocery obchod. Těšil
se přizní nejen svých krajanů, ale
i Němců, jichž jazyk dobře znal a
obchod rozkvétal den ode dne.
A později, když i anglicky znal
dokonaleji, i Američanů si jej
oblíbili.

Karas byl šťasten a když naro-
dil se mu po čase hoch Stanislav,
zdálo se mu, že štěstí jeho je
úplné.

Ale nenadále přišla zkáza. Ně-
kolik nahodilých neúspěchů v
obchodě učinilo jej mřzoutem.
Bral si je příliš k srdci a den ze
dne stával se i k obchodu lhotej-
nějším. K ženě nebyl tak něžným
jako kdy jindy, ba nyní i častěji
zacházel do salonu, ač toho jindy
nečinval.

A někdy se i stávalo, že i domů
opilý přišel. Ačkoli trpce nesla
náhlou jeho změnu, žena Karaso-
va, nevlímala si ho, nedomlouvala
mu, doufajíc, že časem až muž na
neúspěchy své zapomene, přijde
vše do starých kolejí.

Ale ta doba nepřicházela. . . .
Často nyní se stávalo, že Karas
byl i v krámě opilý, ku kupující-
m choval se vyzývavě, jakoby o ně
nestál.

A tehdy přibyla do rodiny i
Annie. Stanislavovi bylo již osm
roků. Chodil do místní anglické
školy a dosti dobře se učil. Ale
rozhrávané poměry v rodině půso-
bily i na hoča zhoubně. Pozo-
roval, že doma se mnoho o něho
nedbá, což příliš mu právě vhod.
Matka vidouc, že obchod šel by
rychleji ku zkáze, kdyby i ona
byla ke všemu lhotejnou, většinu
dne trávil v krámě, snažíc se
aspoň částečně, aby vyhověno
bylo zákazníkům. A Karas, jemuž
pít a lenošení stalo se milejší,
často celý den se ani neukázal,
potloukaje se po salonech a cha-
traje den ode dne.

Zkáza úplná stávala se neod-
vratnou. Blížila se tajemně, ale
tím jistěji. Karasová marně sna-
žila se ji odvrátit. Marně vzta-
hovala proti ní ruce, marně zápa-
nila. Několikráte mužovi činila
vyčítky, prosila ho pro Boha, pro
vše co je mu milého, ale marně.

Karasovi byly vyčítky ženy pro-
tívnými. Nerad je slyšel. A když
někdy v jasnějších chvílích pře-
ce se rozpomínal, viděl, že i kdyby
se vzchopil, oně nevlímavosti a
netečnosti zanechal, zkáže by už
nezabránil. Upadl opět do dří-
vějšího života, nelekaje se káta-

strofy a časem se i zdálo, že by ji
přijmul s radostí.

A ta konečně přišla.
Firmy, u nichž měl úvěr, ode-
přely dodávati zboží a zákazník
denně ubývalo.

A když se mu kdosi nabídl, že
obchod koupí, nabídku přijal a
obchod prodal za babku.

Karasová přijala zprávu tu lho
stejně. Ba byla tomu skoro ráda,
poněvadž byla zbavena onoho
stálého horečného napjetí a
strachu.

Poslední naděje doutnala na
dně její duše. Domnívala se, že
nyní snad muž se obrátí a zbaven
toho, co přineslo mu tak trpké
zklamání, začne nový život. Bude
míti více času, aby věnovala se
výchově dítěte a všechno se obrátí
k lepšímu.

Odstěhovali se do Omahy. Kar-
asovi, když neměl peněz na utrácení,
nezbylo ničeho jiného, než
chopiti se práce. Nalezl ji brzo.
Český grocery na Třinácté ulici
potřeboval náhodou klerka a při-
jal rád Karasa.

Ale naděje Karasové brzy se
rozplynuly a vyzněly v trpké
zklamání. Muž nezměnil se mno-
ho, rodiny příliš si nevlímala a
stával se ke všemu otupělým.
Rodině věnoval málo času, peněz
dal jí jen na to nejnútnejší a
ostatní probrjel po salonech, jak
už si dříve uvyl.

Ba ani nevyrušila ho zpráva, že
Stanislav účastní se s jinými
hochy jakési krádeže, byl trestán
vězením a poslán do káznice.

Ačkoli povídalo se o tom
všude mnoho a český omažský
týdeník i na to poukázal, Karas
se nezměnil. Tím spíše zanevřel
ku všemu českému a když kdysi
při kterési příležitosti napadl re-
daktora téhož listu nadávkami,
stal se v českém světě nemožným.
Krajané se ho stranili a obchod-
ník, jemuž to nemálo škodilo, vy-
pověděl jej z práce.

Karas po čase našel si místo v
Bostonu Storu a s Čechy přetřhl
přátelský poměr na dobro. A dal
to nejednou na jevo, že jsou mu
lhotejnými.

Karasová zatím věnovala se
děti Annie. Aspoň z té chtěla
vychovali řádně děvče. S mu-
žem jednala jen málo. Byl k ní
hrubějším den ode dne, smál se
jejímu češtví, pro její působení v
českém ženském spolku měl jen
úšklebek. A nejednou nepěkně
se vyjádřil o tom, že Annie se
stala Sokolkou. Nelibě nesl, že
ani dcera o něho mnoho nedbá,
ba že se ho straní.

Když před časem onemocněla i
pro její bolesti měl jen výsměch.
Zatím co žena plakala nad ža-
lostným stavem dcery, Karas po-
tuloval se po salonech a se sobě
rovnými druhy propíjel vše do
posledního centu.

A před třemi dny Annie zemřela.
Nestál se mnoho o pohřeb
a byl na vahách, má-li vůbec se
ho účastnit.

Ale když žena s pláčem pro
všechno na světě ho prosila, aby
aspoň na chvíli se zapřel a šel,
lekl se těch zakrvavělých jejích
zraků, jimž na něho pohlížela a
podlehl.

Z počátku bylo mu to protivno.
Usedl do kočáru jako bezduchý,
ničeho si nevlímala, ničeho si ne-
uvědomil. . . .

A nyní se tu potácí po tom
všem a zdá se mu, že to bylo
pouhým snem.

Šel jako stín. Do několika lidí
po cestě vrazil, kdosi se na něho
i obořil, ale Karas si toho ani ne-
uvědomil.
Vzpomněl si na slova řečnicko-
va. A ku podivu, tak jasně je
dosud slyšel, do hlavy ho přmo
bila, v duši se mu znovu zatežá-
vala.

"Hřích," zasikl.

"Byla dcerou poctivých če-
ských rodičů," zamumlal a od-

plivl si. . . . Připadala mu ta slo-
va jako výsměch nebo úšklebek.

Ani nepozoroval, že se ocitl na
Šestnácté ulici. Na mostě se za-
stavil.

Dole hučely vlaky, ozývaly se
nárazy kol a rozléhalo se zvone-
nění.

Karas se zadíval do dáky. Z
plynární pojednou vyšlehl oheň
a zabarvil vše do krvava. Zazá-
řily domky v okolí, zkrvavěla
obloha.

Karasovi, ačkoli denně vídal
to náhle chvilkové vzplanutí ply-
nárenského ohně, přece zdálo se
to zajímavým. Uplel zraky na
zkrvavělý obzor a byl rád, že na
chvilí mysl zaujmul něco ji-
ného. . . .

Oheň zhasl. . . . Kraj zahálil se
opět v temnoty. Jen tu a tam
blíkala nesečně světla elektrických
lamp, nebo zasřely jiskry sup-
erjického vlaku. Po mostě haraly
káry. Byly přeplašeny a dle toho
Karas soudil, že je již čas valně
pokročiti. Lidé jezdili již z dí-
vadel. Skoro čtyry hodiny už
bloudil.

"Ježiši!" zaúpěl Karas. A po-
jednou zase se zašklebil své náhle
slabosti.

"Vzdýchám jako baba," okřikl
se. Ale ač snažil se všemožně se
sebe seřásti třeš, tu hroznou
třeš, jež ho dusila a rvala duši,
přece toho nedokázal.

Myšlenky zavřily mu hlavou.
Na všecko se znovu rozvzpomínal,
vše znovu prožíval.

Co byl ten jeho život? . . .
Nic. . . . Chvilka štěstí, trochu
spokojenosti — a potom prázdno-
ta. . . . Stanislav je v káznici. . . .
Annie už není mezi živými. . . .
Zemřela. . . . Ta zemřela, na které
nebyl pádnán hřích. . . .

Karas se zachechtal jako šile-
nec. Rozhlédnuv se kolem, spo-
zoroval, že ho sledují zraky ně-
kolika kolemjdoucích lidí. . . .
Zlostně zaklel.

Zdvihl se a kráčel po mostě do
vnitřního města. V ulicích bylo
dosud živo. Reklamy z elektric-
kých světél oslívaly jeho zrak.
Odkudsi ze salonu doléhaly k ně-
mu rozvášněné a rozvádněné hlasy.

Karas zahrnul na Howard Street.
A teprve nyní si uvědomil, že
už má jen několik kroků k do-
movu.

Co doma? . . . Ženu už patnáct
let od sebe odpuzoval, neznal ji. . . .
Co asi dělá? . . . Zajisté že pláče. . . .

Karasovi napadlo, že by mohl
jít do salonu a tak nějak se zba-
vit toho stesku. . . . Na rohu Čtr-
nácté už sahál po salonech dve-
řích. Ale náhle se obrátil. Tak-
ový podivný odpor pocítil k ně-
mu, že až sám se podivil, kde se
v něm vzal.

Šel dále, klopýtaje.
Před domem, v němž bydlil, se
zastavil. Žena dosud svítla.

"Je ještě vzhůru" zašeptal si a
vkročil do domu.

Nalezl ženu plačící. Když vkro-
čil, vstala a beze slova podívala se
na něho očima od probdělých
nocí i pláčem zakrvavělými.

Karasovi jakoby do hlavy kdosi
udeřil. Otevřel široko oči na
matku trpitelku je vyboulil, a
takovým podivným hlasem zaho-
řekoval a zavřavoral. . . .

A dřív, než žena probrala se z
leknutí, Karas plazil se jí u
nohou.

"Bi!" vykřikl zoufale. "Kopni
mne jako psa! . . . Nu, kopni. . .
Pro Ježiše Krista, bij! . . . Vždyť
jsem jako ten pes. . . . horší než
pes. . . . Bij! . . . Máš-li ke mně
jenom trochu citu. . . . kopej, bij
mne. . . . Nic jiného si nezaslou-
žim. . . . Povídal tam dnes o
hřichu. . . . K čertu! . . . Kdo pá-
chal větš hřích než já? . . . U
dřábla — a povídal: nebyl pádnán
hřích. . . . A já dnes cítím ho na
sobě, tuhle v prsou, v hlavě, všu-
de. . . . Nu, proč nekopáš? . . ."

Ježiši nestojím? . . ."

A onen Karas, který kdysi pro
ženu měl jen úšklebek i opovře-
ní, objímaje nohy téže ženy, v níž
náhle objevil světici v nezmě-
něném utrpení, jako děčko se roz-
plakal. . . .

Jakým má být redaktor.

Dr. Julius Bachem vydal v Ko-
lně řadu sforismů o žurnalistice,
z nichž některé zaznamenáváme:
"Kdo chce jít k žurnalistice, musí
mít pohyblivého ducha, currentem
calacum a nervy jako lodní
provazy. Má-li kromě toho také
čitelný rukopis, nebudou jej v
tiskárně tolik proklínat." — "Také
žurnalista nesmí nikdy říci ne-
pravdu. Ale nepotřebuje také v
každé době říci vše, co je ne-
pravdou. Není zapotřebí, vše co
ví, pověsiti na nos panu Komun-
kovi." — "Kdo hledá v žurnalistické
činnosti toliko zábavnou
kratochvilí, ať se uchopí raději
něčeho jiného, anebo ničeho. V
novinářství se nechodí na procházku."
— "Chceš-li působiti svým vlivem,
neřkej, že to chceš. Ani to neprozrazuj,
ale co možná to skrj. Zvláště vysoké úřed-
nictvo a parlamentární nemohou
snést v novinách pluralis majestatis."
— "Temperament smí mít žurnalista také,
jestliže však má temperament žurnalistu,
pak tento natropí jisté spoustu hlou-
posti." — "Co se v důvěrnosti
dozvíš, musíš dobře uchovat. Kdo
něco u tebe uloží, musí být jist, že
s tím nešel na trh. Žurnalista, který
neumí mlčet, připraví se rychle o
všechny úvěr." — "Provedl-li jsi
hloupost, budiž ti útešou; ne každý
útešáť to pozná. Mnohý, zvláště
patrii-ki tvým nepřátelům, věří
dokonce za svou hloupostí zcela
zvláštní chytrost a prohnanost."
— "Redaktor a korektura jsou zpravidla
ve válečném poměru. Redaktor
většinou tvrdí, že korektor špatně
čte, a korektor že redaktor špatně
píše. Stává se, že oba mají pravdu."
— "Návštěvníci za redakčních hodin
jsou úhlavními nepřáteli každého
redaktora. Proto s nimi podle toho
také zacházej — rozumí se, vždy
přívětivě. Nejlépe je, když je
odkážeš na styk písemný."

Venkovský učitel.

Každá školní rada venkovská,
která sestává hlavně, ne-li vý-
hradně z rolníků, měla by vždy
pečovatí, aby dosadila za učitele
člověka, který rozumí zemědě-
lství, který po případě studoval
zvláštní běh na škole zemědělské,
neboť jedině takový je s to naučiti
žáky znáti jejich okolí. A okolí
své měl by znáti každý venkovčan,
zvláště pak rolník. Ten měl by
nejen znáti všechno rostlinstvo,
živočišstvo a nerosty v jeho okolí
se nalézající, nýbrž měl by po-
znávati i všechny jeho vlastnosti
vzhledem k rolničení, měl by
znáti všechny rostliny, které jsou
rolníku prospěšnými a které jsou
jako plevele škodli, měl by se naučiti
děliti rozdíl mezi živočištvem
užitečným a škodlivým, měl by
znáti vlastnosti různých mineralíí
v okolí se nalézajících. Z mládeže
způsobem podobným vychovávané
stávají se dobří rolníci, kteří pak
nabývají ve svém povolání stále
většího zájmu a v něm vyniknou,
stávající se chloubou svého okolí.
Komu jedná se o skutečný pokrok
rolnictva a venkova, ten musí pe-
čovati o povznesení našich ven-
kovských škol. Ty musí řízeny
býti tak, aby se nám mládež v
nich neodcizovala, nýbrž aby se
okolí svému přispůsobovala, aby
se učila hledati čest a slávu v
užechtleném povolání rolnickém.

Za doplatek 1 šco, obrděl náš přetřla
učet kráňý obraz v barvách jak . . . su-
tilé žiáka. An išl míru a pol.